

Program hodowli koni

rasy

śląskiej

Warszawa 2007

opracowanie

Polski Związek Hodowców Koni

00-673 Warszawa

ul. Koszykowa 60/62 m. 16

tel.: (022) 629 95 31, (022) 628 98 38

faks: (022) 628 68 79

Wszelkie prawa PZHK zastrzeżone.

Przedruk i kopiowanie materiałów zawartych
w „Programie hodowli koni rasy śląskiej” zabronione.

Druk i oprawa: Matrix.

Nakład 200 egz. Cena 5 zł w tym 22% VAT

Wstęp	5
I. Cel hodowlany	6
II. Zasady wpisu do ksiąg koni rasy śląskiej	7
III. Dokumentacja hodowlana	8
IV. Tryb i sposób wpisywania koni do ksiąg	9
V. Wielkość populacji	12
VI. Ocena wartości użytkowej	13
VII. Stopnie selekcji i cechy poddawane selekcji.	13
VIII. Zasady identyfikacji koni rasy śląskiej	14
IX. Metody szacowania wartości hodowlanej	14
X. Metody kojarzeń	15
XI. Ocena efektywności działania programu koni rasy śląskiej	15
Załącznik nr 1. Wskaźniki liczbowe pogłowia koni wpisanych do Księgi Stadnej koni rasy śląskiej	17
Załącznik nr 2. Próby użytkowości koni rasy śląskiej	19
A. Próby dzielności ogierów	
I. Stacjonarna próba zaprzęgowa	19
II. Wyniki w Mistrzostwach Polski Młodych Koni	24
III. Wyniki w sporcie jeździeckim	24
IV. Wyniki na wyścigach	25
B. Próby dzielności klaczy	
I. Stacjonarna próba zaprzęgowa poprzedzona treningiem	26
II. Polowa próba zaprzęgowa	26
III. Wyniki w Mistrzostwach Polski Młodych Koni	27
IV. Wyniki w sporcie jeździeckim	27
V. Wyniki na wyścigach	27
Załącznik nr 3. Kategoryzacja ogierów rasy śląskiej	29

WSTĘP

Po drugiej wojnie światowej na terenach Śląska pozostało dużo dobrych koni śląskich pochodzących w liniach żeńskich od miejscowych szlachejnych klaczy i po ogierach oldenburskich i wschodniofryzjskich. W okresie powojennym importy ogierów oldenburskich pozwoliły na zachowanie i utrwalenie pożądanego typu koni rasy śląskiej. Miejscowe warunki i zamiłowanie hodowców oraz użytkowanie robocze w rolnictwie zapewniły tej rasie przetrwanie na terenie Dolnego i Górnego Śląska, a nawet rozprzestrzenienie jej na tereny południowo-wschodniej Polski.

Wyselekcjonowany materiał żeński zgromadzony w stadninach państwowych oraz męski w SO Koźle i Książ gwarantował pewną stabilność i pożądaną oddziaływanie na hodowlę terenową. Racjonalne stosowanie dolewu pełnej krwi angielskiej podnosiło przydatność sportową przy jednoczesnym zachowaniu pożądanego starego typu konia śląskiego, który zaginął w Oldenburgu – ojczyźnie protoplastów tej rasy. Obecnie obserwuje się zainteresowanie w Danii, Holandii i Niemczech odtworzeniem tej rasy koni. W tym fakcie można upatrywać szans na zwiększenie opłacalności hodowli poprzez sprzedaż materiału zarodowego.

Obecnie w kraju konie śląskie poza właściwym dla nich biotopem są utrzymywane w województwach południowo-wschodnich, gdzie zostały wprowadzone w latach siedemdziesiątych dla zwiększenia kalibru hodowanych tam koni. Krzyżowanie ogierów śląskich z tamtejszymi klaczami (również małopolskimi) nie przyniosło pożądaných efektów. Co prawda zwiększyło masę ciała potomstwa, a przez to ich przydatność do eksportu rzeźnego, osłabiło jednak inne, pożądané cechy konia małopolskiego. W czystości rasy w dalszym ciągu konie te utrzymywane są na Górnym i Dolnym Śląsku w dużych prywatnych gospodarstwach mogących zapewnić właściwe żywienie i odchów młodzieży. Stado Ogierów Książ ze stanem 60 ogierów tej rasy i docelowo 40 matkami stadnymi w działającej przy stadzie stadninie, jest cennym obiektem dla hodowców i centrum hodowlanym oddziałującym na populację koni rasy śląskiej.

I. CEL HODOWLANY

Celem hodowlanym jest utrzymanie w czystości rasy pewnej populacji koni śląskich dla zachowania różnorodności biologicznej oraz ochronienie wytworu kultury materialnej, jakim bez wątpienia są konie tej rasy. Natomiast część pogłowia będzie użyta do produkcji koni sportowych poprzez zwiększenie dolewu pełnej krwi angielskiej.

Prace hodowlane nad końmi rasy śląskiej będą prowadzone dwukierunkowo:

1. STARY TYP

Zostanie zachowany stary typ konia śląskiego, o dużych ramach wpisanego w prostokąt, o harmonijnej budowie ciała, z dosyć ciężką, kościstą głową o dopuszczonym garbionym profilu (profil szczupaczy niepożądany), oko żywe, wyraziste, uszy niezbyt małe, proporcjonalne do głowy, ganaszki wyraziste, szerokie i głębokie.

Szyja długa, mocno umięśniona, może być prosta (jelenia niepożądana), kłoda mocna, dopuszcza się brak wyrazistego kłębu, z mocnym grzbietem i silnie związanymi lędźwiami, nerka proporcjonalnie długa, zad szeroki łagodnie skośny lub prosty, dobrze umięśniony z niezbyt niską nasadą ogona (rozłupany niepożądany).

Klatka piersiowa szeroka i głęboka (niepożądana kogucia), łopatka dobrze umięśniona, pożądana ukośna, kłoda niepodkasana z łagodnie wklęsłą słabizną. Konstytucja mocna.

Kończyny prawidłowo skątowane, szerokie nadpęcia, stawy suche (lekka szpotawość niepowodująca obniżonej jakości ruchu dopuszczona, postawa francuska niedopuszczona). Kopyta proporcjonalne do masy ciała.

Ruch: stęp energiczny, przekraczający, szeroki; kłus wydajny, obszerny.

Maść gniada, ciemnogniada, skarogniada, kara, dopuszcza się maść siwą, inne maści eliminują konia z hodowli.

WYMIARY POŻĄDANE W WIEKU OK. 3 LAT:

KLACZE

wysokość w kłębie	158 – 168 cm,
obwód klatki piersiowej	190 – 210 cm,
obwód nadpęcia	22,5 – 23,5 cm,

OGIERY

wysokość w kłębie	160 – 170 cm,
obwód klatki piersiowej	190 – 210 cm,
obwód nadpęcia	23 – 24 cm.

2. NOWY TYP

Nowy typ konia śląskiego różni się od koni starego typu większą szlachetnością, zwłaszcza głowy, dłuższą i wyniosłą szyją, bardziej ukośną łopatką i bardziej spadzistym zadem. Konstytucja tego konia powinna być sucha, a typ wierzchowy.

WYMIARY POŻĄDANE W WIEKU OK. 3 LAT:

KLACZE:

wysokość w kłębie	162 – 168 cm,
obwód klatki piersiowej	185 – 200 cm,
obwód nadpęcia	21,5 – 22,5 cm,

OGIERY:

wysokość w kłębie	164 – 170 cm,
obwód klatki piersiowej	190 – 200 cm,
obwód nadpęcia	22 – 23 cm.

Dla utrzymania obydwu typów koni rasy śląskiej różnicuje się rodowodowe warunki wpisu do ksiąg.

II. ZASADY WPISU DO KSIĄG KONI RASY ŚLĄSKIEJ

Do księgi hodowlanej koni rasy śląskiej wpisuje się ogiery i klacze posiadające w trzecim pokoleniu przodków wpisanych do ksiąg koni ras: śląskiej, oldenburskiej (w starym typie) oraz pełnej krwi angielskiej. Znajdujący się w trzecim pokoleniu jeden przodek innej rasy szlachetnej jest traktowany jako przodek NN i może wystąpić jedynie ze strony matki.

- Ze względu na ilość przodków pełnej krwi angielskiej w trzecim pokoleniu w rasie tej wyróżnia się konie śląskie w starym typie, tzn. mające do 4 przodków pełnej krwi angielskiej, oraz w nowym typie, tzn. mające do 6 przodków pełnej krwi angielskiej.
- Ogiery i klacze pełnej krwi angielskiej są dopuszczane do użycia w rasie śląskiej przez Komisję Księgi Stadnej po spełnieniu warunków określonych w załączniku nr 2.
- Dla koni rasy śląskiej prowadzi się dwie części księgi:
  - główną – oddzielnie dla ogierów i klaczy (symbol G),
  - wstępną – dla klaczy (symbol W).
- Do części wstępnej (W) wpisuje się klacze, które:
  - a) są poddawane ocenie wartości użytkowej,
  - b) wykazują cechy charakterystyczne dla swojej rasy,
  - c) pochodzą co najmniej po ojcu wpisany do części głównej księgi i matce bez pochodzenia ocenionej za typ rasowy na co najmniej 13 pkt. lub matkach innych ras wpisanych do ksiąg z wyjątkiem ras: zimnokrwistych, ras prymitywnych oraz kuców i koni małych.

5. Do części głównej (G) wpisuje się ogiery i klacze, które:
  - a) są poddawane ocenie wartości użytkowej,
  - b) wykazują cechy charakterystyczne dla swojej rasy,
  - c) pochodzą co najmniej od dwóch pokoleń przodków rasy śląskiej lub ras biorących udział w jej doskonaleniu,
  - d) ogiery – pochodzą po rodzicach wpisanych do części głównej księgi,
  - e) klacze – pochodzą po ojcach wpisanych do części głównej księgi, od matek z obustronnym śląskim pochodzeniem, wpisanych co najmniej do wstępnej części księgi.
6. Numeracja koni w księgach jest oddzielna dla ogierów i klaczy.

III. DOKUMENTACJA HODOWLANA

1. Dokumentację hodowlaną stanowią:
  - a) Dokumenty związane z prowadzeniem ksiąg:
    - Karta klaczy do części głównej/wstępnej księgi,
    - Karta ogiera do części głównej księgi,
    - Świadcstwo wpisania klaczy do części głównej księgi,
    - Świadcstwo wpisania klaczy do części wstępnej księgi,
    - Świadcstwo wpisania ogiera do części głównej księgi,
    - „Paszport konia” zawierający dane o pochodzeniu.
  - b) Dokumenty związane z rozrodem koni:
    - Świadcstwo pokrycia/unasienniania klaczy,
    - Protokół z przeglądu ogierów i wykaz ogierów dopuszczonych do rozrodu na terenie województwa.
2. Księga jest prowadzona systemem kartotekowym i zawiera: numer wpisu i symbol księgi rasowej, płeć, nazwę, datę urodzenia, maść i odmiany oraz inne znaki identyfikacyjne, wymiary, rodowód (minimum cztery pokolenia), dane dotyczące hodowcy i właściciela, wyniki oceny wartości użytkowej i hodowlanej. Po zakwalifikowaniu konia do hodowli należy założyć kartotekę i nadać numer księgi zgodnie z wymaganiami rodowodowymi. Kartotekę po założeniu podpisuje upoważniony specjalista.
3. Kartoteki muszą być przechowywane w archiwum przez okres 25 lat.
4. Prowadzący księgi wydaje drukiem część główną księgi.
5. „Paszport konia” jest podstawowym dokumentem dla koni hodowlanych stwierdzającym pochodzenie konia, wydawanym przez prowadzącego księgę na podstawie „Zgłoszenia konia do rejestru” z załączonym „Świadcstwem pokrycia/ unasienniania klaczy”.
6. „Świadcstwo pokrycia klaczy” – źródłowy dokument hodowlany – na pierwszej stronie wypełniane jest przez posiadacza ogiera dopuszczonego do rozrodu.

7. Znajdujące się na odwrocie „Świadectwa pokrycia/unasienniania klaczy” „Poświadczenie urodzenia źrebięcia” wypełnia upoważniony przez prowadzącego księgę specjalista. W/w poświadczenie nie zastępuje „Paszportu konia”.
8. Prowadzący księgę wydaje hodowcy „Paszport konia”, a po wpisaniu konia do księgi – „Świadectwo wpisania klaczy do księgi” lub „Świadectwo wpisania ogiera do księgi”. Do dokumentów tych należy wpisać numer identyfikacyjny konia. Świadectwo wpisania konia do księgi jest ważne tylko wraz z paszportem.
9. Przy wystawianiu paszportu konia hodowlanego przyjmuje się zasadę, że pierwsza litera nazwy źrebięcia jest taka sama jak pierwsza litera nazwy matki. Jeżeli matka jest NN, to pierwsza litera nazwy źrebięcia powinna być taka sama jak pierwsza litera nazwy ojca.
10. Jeżeli w rodowodzie występuje nieznaną matką, zalicza się ją do tej samej rasy, jakiej jest jej córka, jeżeli za typ otrzymała ona przynajmniej 13 pkt. Klacze pochodzące od matek niewpisanych do księgi koni rasy śląskiej muszą uzyskać co najmniej 75 pkt. bonitacyjnych.
11. W przypadku zniszczenia lub zagubienia wydanych właścicielom dokumentów hodowlanych prowadzący księgę może na pisemny wniosek właściciela wydać jeden duplikat. Informacja o wydaniu duplikatu musi być zamieszczona w centralnej bazie danych.

IV. TRYB I SPOSÓB WPISYWANIA KONI DO KSIĄG

1. Wpisu do ksiąg dokonuje upoważniony specjalista posiadający co najmniej dwuletni staż pracy w hodowli koni i upoważnienie wydane przez prowadzącego księgę.
2. Wpisu ogierów i klaczy do ksiąg dokonuje się na wniosek właściciela.
3. Ogiery i klacze wpisywane do ksiąg powinny:
  - wykazywać się zdrowiem, prawidłową budową i rozwojem,
  - ogiery – mieć ukończone 30 miesięcy, uzyskać w ocenie pokroju co najmniej 78 pkt. bonitacyjnych, zdać z wynikiem pozytywnym próbę dzielności, mieć wykonane badanie markerów genetycznych (DNA) niewykluczające pochodzenia ogiera po wskazanych w rodowodzie rodzicach (przepis obowiązuje ogiery wpisywane do ksiąg stadnych od 1 stycznia 2007 roku), koszty badania ponosi właściciel konia,
  - klacze – być pokryte w wieku co najmniej 30 miesięcy lub urodzić jedno zarejestrowane źrebię, uzyskać w ocenie pokroju co najmniej 74 pkt. bonitacyjne oraz mieć wykonane badanie markerów genetycznych DNA (przepis obowiązuje klacze wpisywane do ksiąg stadnych od 1 stycznia 2007 roku).
 Od 1 stycznia 2008 r. klacze kryte muszą mieć ukończone 30 miesięcy życia. Potomstwo klaczy krytych przed ukończeniem 30 miesięcy nie będzie miało prawa wpisu do ksiąg.

4. Zdrowie ocenia się na podstawie oględzin konia. W przypadku podejrzenia o schorzenie, dokonujący oceny konia powinien zażądać przedstawienia świadectwa zdrowia konia wystawionego przez lekarza weterynarii.

Na ocenę budowy i rozwoju konia składa się wynik 3 pomiarów (wysokość w kłębie, obwód klatki piersiowej, obwód nadpęcia przedniego), ich wzajemny stosunek oraz ocena pokroju wyrażona w punktach bonitacyjnych.

Budowę, rozwój i ruch konia ocenia się według skali 100-punktowej, przyznając za:

– typ	– do 15 pkt.
– głowę i szyję	– do 5 pkt.
– kłode	– do 15 pkt.
– kończyny przednie	– do 10 pkt.
– kończyny tylne	– do 10 pkt.
– kopyta	– do 10 pkt.
– ruch (stępn i kłus)	– do 20 pkt. (10+10)
– wygląd ogólny	– do 15 pkt.

Po ukończeniu 5. roku życia konie wpisane do ksiąg powinny być poddane weryfikacji wymiarów i oceny pokroju.

5. Do księgi nie mogą być wpisane konie, u których stwierdzono:

- obustronną ślepotę,
- nieprawidłową budowę szczęki (tzw. karpiołaty lub szczupaczy zgryz),
- jedno lub obustronne wnętrostwo,
- szpat kostny,
- zajęczaka,
- u ogierów – dychawicę świszczącą,

oraz konie, które uzyskały mniej niż połowę maksymalnej liczby punktów przy ocenie kłody, nóg przednich, tylnych, kopyt i ruchu. O dyskwalifikacji decyduje przyznanie mniej niż połowy punktów nawet za jeden z w/w elementów oceny.

6. Przed wpisaniem konia do ksiąg należy:

- sprawdzić tożsamość konia (identyfikacja) poprzez porównanie zgodności danych zawartych w paszporcie konia, szczególnie opisu maści, odmian, wieku oraz innych znaków identyfikacyjnych ze stanem faktycznym. Opis maści i odmian powinien być przeprowadzony przed odsadzeniem źrebięcia od matki, tj. w wieku około 6 miesięcy. Dla celów identyfikacji konie mogą być znakowane za pomocą elektronicznych nośników informacji (czipów),
- sprawdzić prawidłowość rozwoju i stwierdzić brak objawów chorobowych,
- wykonać podstawowe pomiary konia,
- przeprowadzić ocenę budowy,
- przy wpisie pokrytych klaczy sprawdzić „Świadectwo pokrycia/unasienniania klaczy”,

- przy wpisie ogierów sprawdzić wynik próby użytkowości,
  - nadać numer właściwej części księgi.
7. Wnioski o dopuszczanie ogierów (bądź ich nasienia) do użycia w rasie śląskiej należy składać przed sezonem kopulacyjnym, najpóźniej do 31 stycznia. Wnioski złożone po tym terminie będą rozpatrywane po pokryciu przez właściciela kosztów pracy Komisji Księgi Stadnej.
  8. Ogierzy i klacze sprowadzone z zagranicy powinny:
    - być przydatne do osiągnięcia celu hodowlanego,
    - być poddane ocenie wartości użytkowej. Jeżeli ocena nie została przeprowadzona w kraju pochodzenia, musi być dokonana w Polsce,
    - ogierzy być dopuszczone do rozrodu w kraju pochodzenia. W przypadku sprowadzenia osobników przed uzyskaniem wpisu do ksiąg muszą one posiadać świadectwo stwierdzające, że pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg, a w Polsce uzyskać wpis do księgi na ogólnych zasadach,
    - klacze być wpisane do księgi kraju pochodzenia. W przypadku sprowadzenia klaczy niewpisanej do księgi posiadać świadectwo stwierdzające, że pochodzi ona po rodzicach wpisanych do ksiąg i uzyskać w Polsce wpis do księgi na ogólnych zasadach.
  9. Nasieniem jednego ogiera można unasiennić rocznie do 100 klaczy. Sprowadzone z zagranicy nasienie musi pochodzić od ogiera dopuszczonego do rozrodu w rasie śląskiej przez Komisję Księgi Stadnej koni rasy śląskiej, spełniającego wymagania takie jak ogier krajowy, a jego rodowód zapewnić potomstwu możliwość wpisania do polskiej księgi koni rasy śląskiej.
  10. Prowadzący księgę może zażądać potwierdzenia pochodzenia konia badaniem markerów genetycznych (DNA), wykonanym na koszt hodowcy, w laboratorium wskazanym przez prowadzącego księgę. W przypadku sztucznego unasienniania lub embriotransferu badanie takie jest obowiązkowe.
  11. Dokonujący zabiegu sztucznej inseminacji wystawia „Świadectwo unasienniania klaczy”.
  12. Klacz poddawana zabiegowi sztucznego unasienniania musi mieć przed wyźrebieciem wykonane badanie markerów genetycznych (DNA).
  13. Żrebię urodzone w wyniku sztucznego unasienniania musi mieć przed wystawieniem „Paszportu konia” potwierdzone rodzicielstwo poprzez badanie markerów genetycznych (DNA).
  14. Przy stanowieniu klaczy poza granicami kraju należy wykonać badanie DNA klaczy. Do krycia można użyć ogiera lub jego nasienia, jeżeli ogier ten został dopuszczony do rozrodu przez Komisję Księgi Stadnej koni rasy śląskiej. Przy rejestracji żrebięcia urodzonego z takiej stanówki i wystawianiu dla niego paszportu należy przedstawić „Świadectwo pokrycia/unasienniania klaczy”, rodowód ogiera wraz z symbolem księgi rasowej i wynikiem badania DNA ogiera.

15. Prowadzący księgę powołuje pięcioosobową Komisję Księgi Stadnej koni rasy śląskiej. Komisja reprezentuje hodowców koni tej rasy. W jej skład powołuje się uznane autorytety z dziedziny hodowli i użytkowania koni rasy śląskiej. Do ważności podejmowanych przez Komisję decyzji wymagana jest obecność przynajmniej trzech jej członków, w tym przewodniczącego.

Zadaniem Komisji jest:

- kontrolowanie prawidłowości wpisu koni do ksiąg i rozstrzyganie spornych kwestii,
- wydawanie decyzji o wpisaniu ogiera do księgi,
- kontrolowanie i ocena efektywności działania programu hodowlanego,
- w miarę potrzeb wnioskowanie do ministra rolnictwa o wprowadzanie zmian w programie hodowlanym.

V. WIELKOŚĆ POPULACJI

Wielkość populacji aktywnej koni rasy śląskiej, pomimo wprowadzenia ich na tradycyjne tereny hodowli koni małopolskich i wielkopolskich, jest mała, licząca w ostatnich latach (2005) około 1000 klaczy i 250 ogierów. Należy jednak pamiętać, że obowiązujące do 1996 roku warunki wpisu koni do ksiąg hodowlanych zezwalały na obecność w rodowodzie koni tej rasy innych ras półkrwi. Nowe, obowiązujące od 1996 roku, warunki wpisu zakładają, że do księgi koni śląskich są wpisywane jedynie konie pochodzące od przodków ras: śląskiej, oldenburskiej (w starym typie) i pełnej krwi angielskiej. Tak więc pewna część koni wpisanych w ubiegłych latach do księgi śląskiej nie odpowiada nowym wymogom rodowodowym i potomstwo tych koni nie wejdzie już do tej księgi, chyba że Komisja Księgi Stadnej zadecyduje inaczej.

Prowadzenie hodowli w tak małej populacji może spowodować ograniczenie puli genów. Poza Polską, mającą niewątpliwie największe поголівie tej rasy, niewielkie ilości tych koni są utrzymywane przez hodowców w Niemczech, Danii i Holandii. Dlatego też należałoby zagranicznym organizacjom hodowlanym zrzeszającym miłośników koni tej rasy zaproponować współpracę i prowadzenie hodowli według polskiego programu hodowlanego. Międzynarodowa współpraca przy tak małej populacji jest niezbędna dla umożliwienia wymiany materiału genetycznego.

Dla koni w starym typie śląskim, które poza sportem zaprzęgowym, gdzie są najbardziej przydatne, nie będą mogły konkurować z typem wierzchowym, należy stworzyć system wspierania i zachęcania hodowców, ażeby w pewnej części rekompensować im mniejszą opłacalność produkcji.

Według szacunków PZHK w masowym поголівiu można wyróżnić konie w typie śląskim w ilości 2,5 % w stosunku do masowego поголівia, które w 2005 roku wynosi 312 tys. sztuk. Ogółem liczba koni w typie śląskim wynosi około 8000 sztuk. W tym liczba klaczy

zdolnych do rozrodu może wynosić około 5000 sztuk. Dla ulepszenia tego pogłowia niezbędnych będzie około 250 ogierów przy założeniu, że dobrze wykorzystany ogier może pokryć rocznie około 20 klaczy. Należy jednak założyć, że masowe pogłowie tego typu koni będzie ulegało zmniejszeniu, natomiast populacja aktywna będzie wzrastała.

VI. OCENA WARTOŚCI UŻYTKOWEJ

Wartość użytkową określa:

- ocena rodowodu pod kątem wartości użytkowej i hodowlanej jego przodków,
- ocena zdrowotności na podstawie oględzin i wyników badań lekarskich,
- ocena budowy, na którą składa się wynik trzech pomiarów (wysokość w kłębie, obwód klatki piersiowej, obwód nadpęcia), ich wzajemny stosunek oraz ocena pokroju wyrażona w punktach bonitacyjnych w skali 100-punktowej,
- ocena charakteru i temperamentu dokonana na podstawie opinii przeprowadzającego próbę stacjonarną lub polową,
- ocena wartości rozplodowej i jakości potomstwa uwzględniająca:
  - a) daty pokryć,
  - b) daty wyźrebień lub poronień,
  - c) nazwy i płeć urodzonych źrebiąt,
  - d) liczba urodzonych źrebiąt po ogierze,
  - e) jakość źrebiąt (typ rasowy, budowa i rozwój, zdrowie, ruch),
  - f) liczba potomstwa wpisanego do ksiąg,
  - g) wyniki własne konia i jego potomstwa, uzyskiwane w próbach użytkowości:
    - stacjonarnej dla klaczy i ogierów oraz polowej dla klaczy,
    - próbach w sporcie jeździeckim.

Ogierzy rasy śląskiej wpisywane do ksiąg muszą z pozytywnym wynikiem ukończyć stacjonarną próbę zaprzęgową.

VII. STOPNIE SELEKCJI I CECHY PODDAWANE SELEKCJI.

Dla obydwu typów rasy śląskiej (starego i nowego) prowadzi się selekcję na następujące cechy: zdrowie, rozwój, przydatność rozplodowa, charakter i temperament, maść, wykorzystanie paszy, wytrzymałość, dzielność sportowa (szczególnie w sporcie zaprzęgowym) oraz wartość przodków. Konie w starym typie śląskim mają bardziej ograniczoną liczbę przodków pełnej krwi angielskiej. Konie w nowym typie, o większym udziale przodków pełnej krwi angielskiej, powinny odznaczać się bardziej wierzchowym typem i po znacznym wzroście populacji tych koni kryteria dzielności sportowej powinny być dla nich zróżnicowane i ostrzejsze.

OGIERY RASY ŚLĄSKIEJ SĄ PODDAWANE 5-STOPNIOWEJ SELEKCJI.

Cechy podlegające selekcji:

- I. ocena źrebiąt – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- II. ocena roczniaków – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- III. ocena dwulatków – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- IV. ocena wartości użytkowej po stacjonarnym treningu lub próbie dzielności w sporcie jeździeckim i wpis do ksiąg – ruch, wytrzymałość, charakter i temperament, zdrowie,
- V. ocena wartości hodowlanej – ilość i jakość potomstwa.

KLACZE RASY ŚLĄSKIEJ SĄ PODDAWANE 5-STOPNIOWEJ SELEKCJI.

Cechy podlegające selekcji:

- I. ocena źrebiąt – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- II. ocena roczniaków – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- III. ocena dwulatków – typ, budowa i rozwój, zdrowie, ruch (maks. po 5 pkt za każdą cechę),
- IV. stacjonarna i polowa próba dzielności i wpis do ksiąg – ruch, charakter i temperament, ocena przydatności rozplodowej,
- V. ocena wartości hodowlanej – ilość i jakość potomstwa.

VIII. ZASADY IDENTYFIKACJI KONI RASY ŚLĄSKIEJ

Konie rasy śląskiej identyfikuje się poprzez porównanie ich maści, odmian i znaków szczególnych oraz wieku określonego na podstawie wyglądu zębów, ze słownym lub graficznym opisem ich maści, odmian i znaków szczególnych zawartych w dokumentacji hodowlanej oraz wiekiem wynikającym z tej dokumentacji. Dopuszcza się inne metody identyfikacji, takie jak tatuaż lub elektroniczny nośnik informacji (czip).

Prowadzący księgę może zażądać badań krwi i markerów genetycznych dla potwierdzenia pochodzenia konia lub jego identyfikacji. Koszty badań ponosi właściciel konia. W przypadku zgodności pochodzenia prowadzący księgę refunduje właścicielom koszty badań.

IX. METODY SZACOWANIA WARTOŚCI HODOWLANEJ

Wartość hodowlana ogierów i klaczy będzie oceniana na podstawie wartości przodków, wydajności własnej i potomstwa. Niezbędne będzie podjęcie próby stworzenia indeksów selekcyjnych dla wartości hodowlanej w zakresie badanych cech.

X. METODY KOJARZEŃ

Metody stosowanych kojarzeń powinny polegać na umiarkowanym stosowaniu dolewu pełnej krwi angielskiej, tak aby uchronić stary typ konia śląskiego. Umiarkowany chów krewniaczy poprzez skoncentrowanie prądów krwi może mieć znaczenie dla doskonalenia rasy. Obecnie czynione są starania nad utrzymaniem zasłużonych rodów męskich. Należy jednak dążyć do precyzowania planu kojarzeń, zwłaszcza w ośrodkach o większej koncentracji materiału hodowlanego.

XI. OCENA EFEKTYWNOŚCI DZIAŁANIA PROGRAMU KONI RASY ŚLĄSKIEJ

1. Analiza liczby klaczy i ogierów wpisanych do księgi oraz porównanie pomiarów biometrycznych klaczy i ogierów (w cyklu trzyletnim).
2. Porównywanie wyników prób dzielności klaczy i ogierów (w cyklu rocznym).
3. Badanie jakości potomstwa w celu wnioskowania o wartości hodowlanej rodziców (w cyklu rocznym).
4. Dokonywanie inwentaryzacji całego aktywnego pogłowia i składanie raportu z działania programu (w cyklu sześcioletnim).

Oceny efektywności działania programu dokonuje Komisja Księgi Stadnej koni rasy śląskiej, w skład której powołuje się uznane autorytety z dziedziny hodowli i użytkowania rasy.

ZAŁĄCZNIK NR 1.**WSKAŹNIKI LICZBOWE POGŁOWIA KONI
WPISANYCH DO KSIĘGI STADNEJ KONI RASY ŚLĄSKIEJ**

Klacz													
Rok	1976	1980	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	747	857	1080	1133	1301	1393	1174	1209	1051	1085	1030	1041	1009
Część wstępna księgi	1383	679	849	1068	1281	1182	883	867	651	578	538	531	464

Ogierzy wpisane do części głównej księgi													
Rok	1976	1980	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	159	287	396	470	498	472	225	288	319	301	245	249	240

Klacz młode wpisane do księgi							
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	111	115	104	124	86	123	148
Część wstępna księgi	99	90	57	49	55	61	35

Ogierzy młode wpisane do części głównej księgi							
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	29	53	45	33	15	21	28

Opisane klaczki spełniające warunki wpisu do ksiąg							
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	232	254	257	224	195	198	212
Część wstępna księgi	248	251	163	182	168	198	233

Opisane ogierki spełniające warunki wpisu do części głównej księgi							
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Część główna księgi	159	149	165	177	170	166	181

ZAŁĄCZNIK NR 2.

PRÓBY UŻYTKOWOŚCI KONI RASY ŚLĄSKIEJ

A. PRÓBY DZIELNOŚCI OGIERÓW

I. STACJONARNA PRÓBA ZAPRZĘGOWA

Na próbę dzielności kwalifikowane są tylko ogiery 2-letnie, urodzone do 31 maja. Ogiery urodzone po 1 czerwca zdają próbę dzielności w roku następnym bez obniżania wyniku. Ogiery starsze, które z różnych przyczyn nie zdawały próby we właściwym terminie, mogą do niej przystąpić do końca roku kalendarzowego, w którym kończą 5 lat. Próba dzielności poprzedzona jest treningiem.

Ogiery przywożone są do Zakładu Treningowego w wyznaczonym dniu. Przed przyjęciem ogiera sprawdzana jest dokumentacja hodowlana i weterynaryjna. Ogier badany jest także przez lekarza weterynarii.

Następnie jest on oceniany przez Komisję na płycie oraz w ruchu (stęp i kłus) na trójkącie. Minimum bonitacyjne ustala się na 78 pkt.

Sprawdzany jest też stopień przygotowania ogiera do pracy w zaprzęgu – musi on dać się zaprząć przez nie więcej niż 3 osoby, po czym ruszyć stępem, kłusem i zatrzymać się. Ogier bez oporu musi cofnąć się między dyszelki. Podciąganie pojazdu jednokonnego w kierunku ogiera jest niedopuszczalne. Ocenie pracy w zaprzęgu poddawane są tylko te ogiery, których eksterier został oceniony pozytywnie przez Komisję. Podczas prezentacji w rękę oraz kwalifikacji w zaprzęgu dopuszczone jest wędzidło grube, dwuczęściowe. Ogier musi także bez oporu podawać nogi. Ogier nie będzie przyjęty do Zakładu Treningowego, jeśli nie spełnia w/w wymogów.

Powyższego sprawdzianu dokonuje kierownik Zakładu Treningowego w obecności członka Komisji. Skład Komisji Kwalifikującej ogiery do Zakładu Treningowego oraz oceniającej je podczas próby dzielności powołuje Zarząd Główny Polskiego Związku Hodowców Koni na wniosek Komisji Księgi Stadnej koni rasy śląskiej.

PROGRAM PRÓBY

Próba trwa dwa dni. W czasie treningu i próby obowiązuje uprzęż szorowa, jednolita dla wszystkich ogierów uczestniczących w treningu i próbie.

DZIEŃ PIERWSZY:**1. PRÓBA NA CZWOROBOKU WG ZAŁĄCZONEGO PROGRAMU.**

Próba na czworoboku przeprowadzona jest w pojeździe lekkim, 2-osiowym, o dwóch dyszlach. Pojazd maratonowy jednokonny ze sprawnym hamulcem.

Lp.		Ocenione elementy	Mnożnik	Punkty 0-10
1.	A - wjazd klusem roboczym X - zatrzymanie, ukłon	utrzymanie linii prostej nieruchomość		10
2.	XGCM - klus roboczy	utrzymanie rytmu i impulsu		10
3.	MXK - wydłużyć wykrok KAF - klus roboczy	poszerzenie wykroku, utrzymanie impulsu, przejścia	2	20
4.	FXH - wydłużyć wykrok HCM - klus roboczy	poszerzenie wykroku, utrzymanie impulsu, przejścia	2	20
5.	MXK - stęp pośredni	regularność i długość wykroku		10
6.	KAF - klus roboczy	utrzymanie rytmu, postawa		10
7.	FXH - stęp pośredni	regularność i długość wykroku		10
8.	HCMBRAD - klus roboczy	utrzymanie rytmu, postawa		10
9.	D - koło w prawo o średnicy 20 m D - koło w lewo o średnicy 20 m	regularność, dokładność figury, zgięcie na kołach		10
10.	DX - klus roboczy X - zatrzymanie, ukłon	utrzymanie linii prostej, nieruchomość		10
Opuścić czworobok stępem pośrednim				

Oceny ogólne				
11.	Chody (stęp i klus)	regularność i swoboda		10
12.	Impuls	chęć do ruchu naprzód		10
13.	Posłuszeństwo	reakcja na pomoce, współpraca z powożącym		10
Maksymalna ilość punktów 150				

Punkty bonifikacyjne przyznaje się według poniższej tabeli:

Punkty czworobokowe

powyżej 120,0	– 15 pkt.
115,5	– 14 pkt.
111,0	– 13 pkt.
106,5	– 12 pkt.
102,0	– 11 pkt.
97,5	– 10 pkt.
93,0	– 9 pkt.
88,5	– 8 pkt.

84,0	– 7 pkt.
79,5	– 6 pkt.
75,0	– 5 pkt.
70,5	– 4 pkt.
66,0	– 3 pkt.
61,5	– 2 pkt.
57,0	– 1 pkt.
poniżej 57,0	– dyskwalifikacja

2. PRÓBA SZYBKOŚCI W KŁUSIE NA DYSTANSIE 1 KM.

Teren płaski, podłoże naturalne (piaszczyste, żwirowe, trawiaste). Pojazd jak w próbie na czworoboku. Norma czasu 3 min 30 sek. Przekroczenie czasu 4 min – dyskwalifikacja. Za każde przekroczenie 1 sekundy poniżej normy – 0,25 pkt. bonifikacyjnego. Za każde przekroczenie 1 sekundy powyżej normy – 0,25 pkt. karnego. Najlepszy wynik, za który przyznaje się maks. ilość punktów bonifikacyjnych (10 pkt.) ustala się na 2 min 50 sek.

czas	2,50	2,51	2,52	2,53	2,54	2,55	2,56	2,57	2,58	2,59	3,00	3,01
p.b.	10	9,75	9,50	9,25	9,00	8,75	8,50	8,25	8,00	7,75	7,50	7,25
czas	3,02	3,03	3,04	3,05	3,06	3,07	3,08	3,09	3,10	3,11	3,12	3,13
p.b.	7,00	6,75	6,50	6,25	6,00	5,75	5,50	5,25	5,00	4,75	4,50	4,25
czas	3,14	3,15	3,16	3,17	3,18	3,19	3,20	3,21	3,22	3,23	3,24	3,25
p.b.	4,00	3,75	3,50	3,25	3,00	2,75	2,50	2,25	2,00	1,75	1,50	1,25
czas	3,26	3,27	3,28	3,29	3,30	3,31	3,32	3,33	3,34	3,35	3,36	3,37
p.b./k.	1,00	0,75	0,50	0,25	0,00	-0,25	-0,50	-0,75	-1,00	-1,25	-1,50	-1,75
czas	3,38	3,39	3,40	3,41	3,42	3,43	3,44	3,45	3,46	3,47	3,48	3,49
p.k.	-2,00	-2,25	-2,50	-2,75	-3,00	-3,25	-3,50	-3,75	-4,00	-4,25	-4,50	-4,75
czas	3,50	3,51	3,52	3,53	3,54	3,55	3,56	3,57	3,58	3,59	dyskwalifikacja	
p.k.	-5,00	-5,25	-5,50	-5,75	-6,00	-6,25	-6,50	-6,75	-7,00	-7,25		

DZIEŃ DRUGI

3. PRÓBA WYTRZYMAŁOŚCI.

Chody przemienne stęp i kłus. Dystans 3 km. Teren płaski, podłoże naturalne (piaszczyste, żwirowe, trawiaste). Próba odbywa się w pojeździe z dwoma dyszelkami o długości zgodnej z regułami powożenia. Pojazdy muszą spełniać podstawowe warunki bezpieczeństwa. Obciążenie równe 100 % masy ciała ogiera (masa pojazdu + powożącego + ładunek). Przekroczenie normy czasu: 17 min 20 sek. – dyskwalifikacja. Najlepszy wynik, za który przyznaje się maksymalną ilość punktów bonifikacyjnych (15 pkt.), ustala się na 14 min 50 sek. Przejazd w czasie krótszym niż 14' 50" nie jest nagradzany punktami bonifikacyjnymi.

czas	14'50'' i poniżej	14'51'' - 15'00''	15'01'' - 15'10''	15'11'' - 15'20''	15'21'' - 15'30''	15'31'' - 15'40''	15'41'' - 15'50''
pkt. bonif.	15	14	13	12	11	10	9
czas	15'51'' - 16'00''	16'01'' - 16'10''	16'11'' - 16'20''	16'21'' - 16'30''	16'31'' - 16'40''	16'41'' - 16'50''	16'51'' - 17'00''
pkt. bonif.	8	7	6	5	4	3	2
czas	17'01'' - 17'10''	17'11'' - 17'20''	17'21'' i powyżej				
pkt. bonif.	1	0	dyskwalifikacja				

4. PRÓBA SZYBKOŚCI W STĘPIE.

Warunki dotyczące pojazdu, uprzęży, obciążenia i podłoża, jak w próbie wytrzymałości. Dystans 500 m. Norma czasu 5 minut. Przekroczenie czasu 6 minut – dyskwalifikacja. Za każde przekroczenie 5 sek poniżej normy – 1 pkt. bonifikacyjny. Za każde przekroczenie 5 sek powyżej normy – 1 pkt. karny.

UWAGA!

Przy rozpoczynaniu próby 3 i 4 komisja ocenia ruszenie ogiera ze stój w skali 2 x 0-5 punktu bonifikacyjnego. Ocena 0 jest jednoznaczna z dyskwalifikacją.

czas	4'06'' - 4'10''	4'11'' - 4'15''	4'16'' - 4'20''	4'21'' - 4'25''	4'26'' - 4'30''	4'31'' - 4'35''	4'36'' - 4'40''
pkt. bonif.	10	9	8	7	6	5	4
czas	4'41'' - 4'45''	4'46'' - 4'50''	4'51'' - 4'55''	4'56'' - 5'00''	5'01'' - 5'05''	5'06'' - 5'10''	5'11'' - 5'15''
pkt. bonif.	3	2	1	0	-1	-2	-3
czas	5'16'' - 5'20''	5'21'' - 5'25''	5'26'' - 5'30''	5'31'' - 5'35''	5'36'' - 5'40''	5'41'' - 5'45''	5'46'' - 5'50''
pkt. bonif.	-4	-5	-6	-7	-8	-9	-10
czas	5'51'' - 5'55''	5'56'' - 6'00''	6'01'' i powyżej -				
pkt. bonif.	-10	-11	dyskwalifikacja				

UWAGA!

W przypadku złych warunków podczas przeprowadzania próby dzielności (pogoda, podłoże) Komisja Oceny ma prawo złagodzić normy czasowe poszczególnych elementów próby (maksymalnie o 10%).

Po upływie 40 min od zakończenia całej próby obowiązuje badanie tętna i oddechów. Uzyskane wyniki porównuje się ze średnimi wartościami spoczynkowymi tętna i odde-

chów. Punkty przyznaje się za wartość tętna i oddechów według następującej skali: suma różnicy tętna i oddechów:

do 10 – 5 pkt.	do 40 – 2 pkt.
do 20 – 4 pkt.	do 50 – 1 pkt.
do 30 – 3 pkt.	powyżej 50 – 0 pkt.

Na wyniki próby składają się oceny wystawione przez kierownika Zakładu Treningowego na podstawie obserwacji w trakcie treningu, ocen komisji wystawionych podczas dwóch dni próby, ocen wynikających z badań tętna i oddechów.

Kierownik Zakładu Treningowego zobowiązany jest do przedstawienia wyników oceny w przeddzień próby.

PODSUMOWANIE PRÓBY DZIELNOŚCI OGIERÓW ŚLĄSKICH

Lp.	Cecha	Ocena kierownika ZT	Ocena komisji	Ocena lek. wet.
1.	Charakter i zachowanie	10		
2.	Przydatność do użytkowania zaprzęgowego	10		
3.	Zdrowie i wykorzystanie paszy	5		
4.	Stęp w zaprzęgu	5		
5.	Kłus w zaprzęgu	5		
6.	Oddechy i tętno			5
7.	Ujeżdżenie		15	
8.	Próba szybkości w stępie		10	
9.	Próba szybkości w kłusie		10	
10.	Próba wytrzymałości		15	
11.	Sposób ruszania i ciągnięcia		10	
12.	Ogółem	35	60	5

Ogier zdaje próbę, jeżeli uzyskał co najmniej 60 pkt.

Oceny:

powyżej 90	– wybitna
80-90	– bardzo dobra
70-80	– dobra
60-70	– dostateczna

Ogierzy, które w wieku 2,5 lat nie przystąpiły do próby lub jej nie zdały, mogą przystąpić do niej w ciągu dwóch kolejnych lat. Ogierom 3,5-letnim wynik tej próby obniża się o 5%, a 4,5-letnim o 10%.

Właściciel ogiera, który nie zdał stacjonarnej próby dzielności, może wnioskować o wpisanie do księgi ogiera, który uzyskał następujące wyniki w Mistrzostwach Polski Młodych Koni lub w sporcie jeździeckim, zgodnie z następującymi ustaleniami.

II. WYNIKI W MISTRZOSTWACH POLSKI MŁODYCH KONI

W klasyfikacji sporządzonej na podstawie wyników końcowych MPMK, po odjęciu punktów za ocenę na płycie, zajęcie następujących miejsc w określonych dyscyplinach (bez względu na kategorię wiekową):

– ujeżdżenie	miejsca 1-5
– skoki przez przeszkody	miejsca 1-8
– WKKW	miejsca 1-6
– powożenie zaprzęgami jednokonnymi	miejsca 1-4

III. WYNIKI W SPORCIE JEŹDZIECKIM

UJEŹDŻENIE

- ogierzy 6-letnie: ZOO klasy C2 lub C3 trzykrotnie powyżej 60 %,
- ogierzy 7-letnie: ZOO klasy CC2, CC3 lub CC4 trzykrotnie powyżej 60 %. Kur wykluczony;
- ogierzy 8-letnie i starsze: CD1 lub ZOO klasy Inter II lub Grand Prix – trzykrotnie powyżej 60 %, Kur wykluczony; lub Mistrzostwa Polski Seniorów – suma z trzech dni powyżej 180 %.

SKOKI

- ogierzy 6-letnie i starsze: ZOO klasy 140 cm, ukończenie 3 konkursów bez punktów karnych.

WKKW

- ogierzy 6-letnie i starsze: klasa C i wyższa – trzykrotne ukończenie zawodów z wynikiem powyżej średniej sklasyfikowanych koni bez punktów karnych na przeszkodach w krosie.

ZAPRZEGI

- trzykrotne ukończenie zawodów ogólnopolskich oficjalnych z obowiązkowym udziałem we wszystkich trzech próbach.

RAJDY DŁUGODYSTANSOWE

- 7-letnie i starsze – w ciągu maksimum dwu sezonów startowych ukończenie co najmniej 2 razy dystansu 60 km i raz dystansu 80 km na zawodach ogólnopolskich.

IV. WYNIKI NA WYŚCIGACH

- w dwuletniej karierze wyścigowej zajęcie płatnego miejsca w co najmniej 4 gonitwach.

Ogierzy rasy pełnej krwi angielskiej mogą być użyte w rozrodzie w rasie śląskiej, jeżeli:

- 1) w dwuletniej karierze wyścigowej uzyskały w gonitwach pięć płatnych miejsc lub
- 2) zdały któryś z wariantów próby przewidzianej dla ogierów małopolskich, wielkopolskich i szlacheckiej półkrwi,
- 3) w ocenie pokroju uzyskały min. 78 pkt., w tym za kłus co najmniej 8 pkt., oraz posiadają charakterystyczne dla rasy śląskiej umaszczenie.

B. PRÓBY DZIELNOŚCI KLACZY

Klaczki mogą być poddawane próbom dzielności w wieku od 3 do 10 lat, w przypadku klaczy 5-letnich i starszych wynik końcowy próby zostaje obniżony o 5%.

I. STACJONARNA PRÓBA ZAPRZĘGOWA POPRZEDZONA TRENINGIEM

Stacjonarnej próbie zaprzęgowej mogą zostać poddane klacze wpisane lub spełniające warunki wpisu do Ksiąg Stadnych koni rasy śląskiej, jednak w pierwszej kolejności przyjmowane będą klacze wpisane lub spełniające warunki wpisu do części głównej księgi. Klacze powinny być jałowe lub niskożrebne (maksymalnie do 4. miesiąca ciąży włącznie w momencie rozpoczęcia treningu).

Trening stacjonarny oraz dwudniowa próba dzielności dla klaczy jest prowadzona zgodnie z zasadami stacjonarnej próby zaprzęgowej dla ogierów rasy śląskiej. Wyjątkiem są wymagania podczas kwalifikacji – klacze muszą być przyzwyczajone do podawania wszystkich nóg, oprowadzania w rękę oraz lonżowania w obie strony w uprzęży z podogonem i podpinką, bez wymogu oprzęgania.

II. POLOWA PRÓBA ZAPRZĘGOWA

W obecności Komisji Księgi Stadnej właściciel z pomocnikiem zaprzęgają klacz do dwuosioowego, lekkiego, ogumionego wozu z dyszelkami. W zaprzęgu klacz rusza stępa i na odcinku 200 m jest oceniana przez komisję. Po zawróceniu stępem w oznaczonym miejscu klacz pokonuje kłusem odcinek 200 m, również oceniany przez komisję. W oznaczonym miejscu przed komisją klacz przechodzi do stępa i zatrzymuje się. Po zatrzymaniu należy ruszyć stępem.

Komisja dokonuje oceny klaczy wg tabeli:

Cecha	Punkty maksym.	Wynik
charakter i zachowanie się	10	
styl ruszenia, zatrzymanie, nieruchomość	20	
stępa	30	
kłusa	30	
RAZEM	90	

Klacz zdaje próbę, o ile uzyska co najmniej 60 pkt.

Oceny:

- 85 – 90 – wybitna
- 75 – 85 – bardzo dobra
- 68 – 75 – dobra
- 60 – 68 – dostateczna

Dodatkowo właściciel ma prawo przedstawić klacz pod siodłem w stępie i klusie. Zachowanie i ruch pod siodłem w obu chodach są oceniane łącznie w skali 10-punktowej. Próba ta nie jest obowiązkowa.

Klacz, która nie zdała próby dzielności, ma prawo do jej powtórzenia w przeciągu jednego roku.

Właściciel klaczy, która nie zdawała połowej próby dzielności, może mieć potwierdzoną wartość użytkową, jeżeli ukończyła jedną z następujących prób w sporcie jeździeckim lub MPMK.

III. WYNIKI W MISTRZOSTWACH POLSKI MŁODYCH KONI

- uzyskanie kwalifikacji do finału w dyscyplinie ujeżdżenia, skoków, WKKW lub zaprzęgów jednokonných.

IV. WYNIKI W SPORCIE JEŹDZIECKIM

- ujeżdżenie – 2-krotne otrzymanie 50% maksymalnej ilości punktów w klasie L lub klasach wyższych,
- skoki – 3-krotne ukończenie konkursów klasy N bez punktów karnych (nie liczy się punktów karnych za przekroczenie normy czasu),
- WKKW – ukończenie konkursu klasy L,
- zaprzęgi – ukończenie zawodów klasy N,
- rajdy długodystansowe – ukończenie rajdu klasy L.

V. WYNIKI NA WYŚCIGACH

- 3-krotne zajęcie płatnego miejsca w karierze wyścigowej.

Klacje pełnej krwi angielskiej mogą być użyte w hodowli koni rasy śląskiej, jeżeli mają charakterystyczną dla rasy śląskiej maść, budowę ocenioną na co najmniej 75 punktów i zrównoważony temperament.

ZAŁĄCZNIK NR 3.

KATEGORYZACJA OGIERÓW RASY ŚLĄSKIEJ

I. KATEGORIA C

Kategorię C uzyskują młode 2,5-letnie ogiery wpisywane do ksiąg po zdaniu próby dzielności.

2. KATEGORIA B

Kategorię B uzyskuje ogier w wieku 5 lat, który uzyskał co najmniej 20 punktów hodowlanych.

3. KATEGORIA A

Kategorię A może uzyskać ogier, który miał kategorię B, a w wieku co najmniej 7 lat uzyskał co najmniej 100 punktów hodowlanych.

TABELA PUNKTÓW HODOWLANYCH ZA OCENĘ POTOMSTWA:

- za opisane źrebię (sysaka) ocenionego na:

– 11 pkt	0,25 pkt
– 12 pkt	0,50 pkt
– 13 pkt	0,75 pkt
– 14 pkt	1,00 pkt
– 15 pkt	1,25 pkt
– 16 pkt	1,50 pkt
– 17 pkt	1,75 pkt
– 18-20 pkt	2,00 pkt
- za klacz wpisaną do księgi stadnej 8,00 pkt
- za ogiera wpisanego do księgi stadnej 30,00 pkt

